

Statens jordbruksverks allmänna råd (2003:3) i anslutning till djurskyddslagen (1988:534), djurskyddsförordningen (1988:539) och Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2003:6) om djurhållning inom lantbruket m.m.;

Saknr L 101

beslutade den 11 juni 2003

I djurskyddslagen (1988:534), djurskyddsförordningen (1988:539) och Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2003:6) om djurhållning inom lantbruket m.m. finns regler om utformningen av stall och andra förvaringsutrymmen för djur samt om hur djur ska hållas och skötas. Jordbruksverket meddelar följande allmänna råd för tillämpning av författningarna.

1. Särskilda bestämmelser för olika djurslag i anslutning till djurskyddslagen

Allmänna råd till 2 § djurskyddslagen

Hästar

Hästar bör dagligen ges möjlighet att röra sig fritt i rasthage eller motsvarande och bör sommartid hållas på bete.

Vid halka bör sådana åtgärder vidtas att hästarna kan förflytta sig säkert.

Hästars utrustning bör torkas mellan användningstillfällena.

Nötkreatur

Kor bör alltid ges tillfälle att slicka sina nyfödda kalvar.

Kalvar bör tidigast flyttas till en annan djurbesättning då de uppnått en månads ålder och en för rasen och åldern normal vikt. De bör vidare förberedas inför flyttningen genom att foderstaten ett par veckor dessförinnan anpassas till mjölkersättning, kraftfoder och hö.

För nötkreatur som är äldre än en månad bör liggplatsen vara försedd med strö.

Nötkreatur bör hållas lösgående och bör då vara avhornade.

Rekryteringsdjur bör vänjas vid det djurhållningssystem de ska hållas i som vuxna.

I ett stall för bundna nötkreatur bör det finnas en båsavskiljare mellan minst vartannat djur.

Gris

Smågrisar som väger mindre än 20 kg bör inte flyttas till andra besättningar.

Smågriskullarna bör efter eventuell kullutjämning m.m. hållas samman under tillväxttiden.

Produktion och uppfödning av grisar bör ske omgångsvis där så är möjligt.

Får

Får bör ges möjlighet att vistas utomhus även under den kalla årstiden.

Getter

Getter bör hållas i lösdrift samt vara avhornade eller försedda med skydd påhornspetsarna för att förhindra stångningsskador.

Fjäderfän

Höns för äggproduktion bör ha en sammanhängande mörkerperiod på minst åtta timmar per dygn. Slaktkycklingar bör med undantag av första och sista uppfödningsveckan ha en sammanhängande mörkerperiod på minst fyra timmar per dygn.

Ankor och gäss bör ha tillgång till badvatten.

2. Gemensamma bestämmelser för olika djurslag i anslutning till djurskyddsförordningen

Allmänna råd till 1 § djurskyddsförordningen

Djurstallar bör utformas så att flyttning, transport och utlastning av djuren underlättas. Drivgångar bör ha släta ytor utan skarpa hörn. Om det från djurskydds- och djurhälsosynpunkt är positivt med speciella utlast-

ningsrum eller -boxar bör sådana finnas. Lastrampers lutning bör vara så litet som möjligt.

3. Särskilda bestämmelser för olika djurslag i anslutning till djurskyddsförordningen

Fjäderfän

Allmänna råd till 9 § djurskyddsförordningen

I inredda burar bör strö med grov struktur, såsom exempelvis kutterspån, inte användas.

Nötkreatur

Allmänna råd till 13 a § djurskyddsförordningen

Särskilda skäl för att medge undantag från kravet på bete enligt 13 a § 2 djurskyddsförordningen i enlighet med villkoren i 1 kap. 33 § 3 Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2003:6) om djurhållning inom lantbruket m.m., kan anses föreligga för djurhållare med mjölkkor om dispensmyndigheten efter en uttömmande utredning kan konstatera

att det inte finns godtagbara drivningsvägar till betesmarken och inte heller förutsättningar att anlägga sådana vägar,

att drivningsvägen mellan bete och mjölkningsplats överstiger en kilometer, eller

att det inte finns mark där bete är anlagt eller kan anläggas på ett godtagbart sätt.

Särskilda skäl för att medge undantag enligt de ovannämnda bestämmelserna i djurskyddsförordningen bör inte anses föreligga om dispens tidigare medgetts i enlighet med villkoren i 1 kap. 33 § 1, 2, 4 eller 5 verkets föreskrifter om samma dispensgrunder återopas för förnyad dispens.

4. Gemensamma bestämmelser för olika djurslag i anslutning till Jordbruksverkets föreskrifter

Allmänna råd till 1 kap. 7 § Jordbruksverkets föreskrifter

Lantbrukets Brandskyddskommittés rekommendationer bör följas vid nybyggnad och större om- och tillbyggnad av djurstall.

Allmänna råd till 1 kap. 9 § Jordbruksverkets föreskrifter

För gruppåhållna nötkreatur och grisar bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 25:e djur.

För gruppållna eller bundna hästar bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 10:e djur.

Allmänna råd till 1 kap. 18 § Jordbruksverkets föreskrifter

Även stallar med mekanisk ventilation utan krav på larm bör vara utrustade med en larmanordning som varnar för övertemperaturer, strömavbrott och fel på larmanordningen om ett ventilationsbortfall bedöms kunna medföra lidande för djuren.

Allmänna råd till 1 kap. 24 § Jordbruksverkets föreskrifter

Djur bör ha fri tillgång till dricksvatten.

Allmänna råd till 1 kap. 27 § Jordbruksverkets föreskrifter

Taggtrådsstängsel bör inte användas.

Det horisontella avståndet mellan el- och taggtrådsstängsel bör inte understiga 2 m.

Allmänna råd till 1 kap. 32 § Jordbruksverkets föreskrifter

Med hänsyn till växtnäringsbelastningen på betesarealen bör djurtätheten normalt inte överstiga följande genomsnittsvärden:

Betestid, månader	Antal mjölkkor/ha
2	7
3	6
4	5

Om bete endast anordnas under en del av dygnet kan djurtätheten ökas i förhållande till den minskade användningen av betet. Vid extrem väderlek kan djuren hållas inne hela dygn om det behövs för att skydda dem eller marken från skador m.m.

Allmänna råd till 1 kap. 33 § Jordbruksverkets föreskrifter

Mycket god stallmiljö enligt 1 kap. 33 § 3 d Jordbruksverkets föreskrifter bör vara intygad av en sakkunnig person såsom en byggnadsrådgivare vid länsstyrelsen, och anses föreligga endast om maximiventilationen minst uppfyller rekommendationerna i Svensk

Standard SS 951051, inredningen håller god standard och stallet i övrigt väl uppfyller gällande djurskyddskrav.

Mycket god djurhälsa enligt samma punkt bör vara intygad av en veterinär med kännedom om hälsoläget i besättningen, och anses föreligga endast om sjukdomsfrekvensen är låg och skötseln av djuren är god.

Kravet på motion under två månader enligt 1 kap. 33 § 3e verkets föreskrifter bör anses vara uppfyllt endast om djuren hålls i lösdriftsystem där de kan röra sig helt fritt eller om de får regelbunden daglig motion på annat sätt.

Allmänna råd till 1 kap. 36 § Jordbruksverkets föreskrifter

En ligghall för t ex hästar och nötkreatur bör normalt bestå av tre väggar och tak. Den öppna långsidan bör i normalfallet ha söderläge.

Allmänna råd till 1 kap. 37 § Jordbruksverkets föreskrifter

Drivning av djur bör inte ske genom koppling till fordon.

Hästar som går i skrittmaskin bör övervakas kontinuerligt.

5. Särskilda bestämmelser för olika djurslag i anslutning till Jordbruksverkets föreskrifter

Hästar

Allmänna råd till 2 kap. 6 § Jordbruksverkets föreskrifter

Utöver vad som anges i föreskrifterna bör följande tillämpas:

Boxdörr och stalldörr bör vara 1,2 × 2,2 m
Utrymningsdörr bör vara 1,5 × 2,2 m

Fria öppningar i galler för stor och liten häst bör vara för:

stående galler < 25 mm eller 65-85 mm
liggande galler < 85 mm eller 160-200 mm eller > 450 mm

Stallgångar bör vara

mellan tvåspiltrader 3,0 m
mellan tvåspiltrader i ridskolestall 3,5 m
mellan tvåboxrader eller boxrad och vägg 2,5 m
mellan tvåboxrader i travstall 3,5 m
mellan spilt- och boxrad 3,0 m
mellan spiltrad och vägg 3,0 m

Nötkreatur

Allmänna råd till 2 kap. 16 § Jordbruksverkets föreskrifter

I stallar för lösgående mjölkkor bör fotbad vid behov kunna anordnas.

Allmänna råd till 2 kap. 21 § Jordbruksverkets föreskrifter

Antalet boxplatser för kalvning bör anpassas till kalvningsfördelningen under året. I stallar där det inte ställs krav på kalvningsboxar bör sådana ordnas.

Allmänna råd till 2 kap. 22 § Jordbruksverkets föreskrifter

Kalvar bör inte hållas i ensamboxar längre tid än 1-2 veckor och bör därefter åldersgrupperas. Vid året-runt-kalvning bör det finnas minst en spädkalvsplats för var femte koplats. Om system med gruppållning av spädkalvarna används, t.ex. kalvamma, bör en fjärdedel av spädkalvplatserna utgöras av ensamboxar.

Allmänna råd till 2 kap. 28 § Jordbruksverkets föreskrifter

Utöver vad som anges i föreskrifterna bör följande tillämpas:

För en förbättrad ströbäddsfunktion bör liggarean i ströbäddsboxar (enligt bilaga 2:2) ökas med cirka 30 %. Ökningen av liggarean bör läggas till totalarean.

Tvärgångar genom liggbårader bör för vuxna djur vara 0,9 m om djuren inte ska gå i bredd och minst 1,6 m om djuren ska gå i bredd. För ungdjur som inte ska gå i bredd bör tvärgångarna vara 0,6-0,7 m för djur \leq 250 kg och 0,7-0,8 m för djur $>$ 250 kg. Tvärgångar i liggbårader bör placeras så att återvändsgångar undviks.

Om vattenförsörjning för djur i lösdrift sker med vattenkar, bör antalet drickplatser vid vattenkaren motsvara erforderligt antal vattenkoppar.

Grisar

Allmänna råd till 2 kap. 33 § Jordbruksverkets föreskrifter

Grupphållna suggor bör utfodras i stängbara bås. Främre delen av båsavskiljarna bör vara täta.

Allmänna råd till 2 kap. 37 § Jordbruksverkets föreskrifter

Grisar som hålls utomhus bör ha tillgång till gyttjebad.

Får

Allmänna råd till 2 kap. 46 § Jordbruksverkets föreskrifter

Utöver vad som anges i föreskrifterna bör följande tillämpas:

En lammkammare bör vara minst 0,2 m² per lamm.

Getter

Allmänna råd till 2 kap. 50 § Jordbruksverkets föreskrifter

Utöver vad som anges i föreskrifterna bör följande tillämpas:

1. En killningsbox bör vara minst 1,0 × 1,2 m.
2. Båspallens längd bör vara minst 1,0 m.
3. Båspallens högsta höjd över golvet bör vara 0,55 m.

Fjäderfän

Allmänna råd till 2 kap. 51 § Jordbruksverkets föreskrifter

Fjäderfästallar för fler än 2 000 djur bör vara utrustade med ett reservelverk.

Pälsdjur

Allmänna råd till 2 kap. 78 § Jordbruksverkets föreskrifter

I befintliga anläggningar bör beredskap finnas för att kyla ned djur eller byggnader.

En pälsdjursgård bör ha ett sådant läge att djuren får skydd mot vind och inte utsätts för besvärande buller.

Dessa allmänna råd ersätter Statens jordbruksverks allmänna råd (1994:2) i anslutning till djurskyddslagen (1988:534) och Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1993:129) om djurhållning inom lantbruket m.m. vilka dock fortfarande gäller i de avseenden Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1993:129) om djurhållning inom lantbruket m.m. tillämpas.

MATS PERSSON

Christer Nilsson
(Djurskyddsensheten)